Medical Treatment on Shabbat # 16: Wound Care, Part 1 R' Mordechai Torczyner – michael.torczyner@yu.edu

Potential for infection

1. Talmud, Ketuvot 60a

תניא, רבי מרינוס אומר: גונח יונק חלב בשבת. מאי טעמא? יונק - מפרק כלאחר יד, ובמקום צערא לא גזרו רבנן. אמר רב יוסף הלכה כרבי מרינוס.

We learned in a braita: Rabbi Marinus said: One who is groaning may nurse milk on Shabbat. Why? It is 'breaking apart [the skin where the milk emerges]' in an unusual way, and in a case of pain the rabbis did not make decrees. Rav Yosef said: The law follows Rabbi Marinus.

2. Talmud, Yevamot 114a

"אבא שאול אומר נוהגין היינו שיונקים מבהמה טהורה ביום טוב." היכי דמי? אי דאיכא סכנה אפילו בשבת נמי, ואי דליכא סכנה אפילו ביום טוב." היכי דמי? אי דאיכא צערא, וקסבר מפרק כלאחר יד הוא. שבת דאיסור סקילה גזרו רבנן, יום טוב דאיסור לאו לא גזרו ביה רבנן. "Abba Shaul said: We used to nurse from kosher animals on Yom Tov." What was the case? If there is danger [in not nursing], it's permitted even on Shabbat! And if abstaining is not dangerous, then it's prohibited even on Yom Tov! No – this is where there is pain, and he held that this is a case of 'breaking apart' in an unusual way. Shabbat carries a death penalty, so the rabbis prohibited it. Melachah on Yom Tov is a lower-level prohibition, so the rabbis did not make a decree.

3. Rabbi Yitzchak Alfast (Rif, 11th century Morocco/Spain), Shabbat 61a b'dapei Rif איי קשיא לך ההוא דגרסינן בפרק חרש שנשא פקחת [יבמות קי"ד ע"א]... ההיא לא קשיא מידי דההוא מימרא אליבא דאבא שאול הוא ולית הלכתא כותיה, דהא פסק רב יוסף הלכתא כרבי מרינוס דאמר אפילו בשבת במקום צערא לא גזרו ביה רבנן.

And if you will ask from Yevamot 114a... That is not a problem at all, for that case is within the view of Abba Shaul, and the law does not follow him, for Rabbi Yosef ruled like Rabbi Marinus who said that even on Shabbat the rabbis did not make the decree in a case of pain.

- 4. Tosafot (12-13th century Western Europe), Ketuvot 60a גונה (12-13th century Western Europe), Ketuvot 60a גונה (יבמות קיד.)... ותירץ דהתם מיירי בצער של רעב, והכא בצער של חולי שהוא קרוב לסכנה ובשבת לא גזרו... ותירץ דהתם מיירי בצער של רעב, והכא בצער של חולי שהוא קרוב לסכנה ובשבת לא גזרו... This is difficult for Rabbeinu Tam, from Yevamot 114a... And he explained that there it is a case of pain from hunger, and here it is pain of illness which is closer to danger and they did not make a decree on Shabbat.
- 5. Rabbi Zerachyah Halevi (12th century France), Baal haMaor Shabbat 61a b'dapei Rif "אבא שאול אומר נוהגין היינו שהיינו יונקים מבהמה טהורה ביום טוב" ואסיקנא בדאיכא צערא, לא בצערא של חולי אמרו כי היכי דלא תיקשי "אבא שאול אומר נוהגין היינו שהיינו יונקים מבהמה טהורה ביום טוב" ודמיא לההיא דגרסינן במסכת שבועות "נשבע על ככר ומצטער ההיא דר' מרינוס... אלא כגון שתאותו מושלת עליו וזה הפירוק יותר מחוור ממה שכתב הרי"ף ז"ל.

"Abba Shaul said: We used to nurse from kosher animals on Yom Tov." And we conclude that this was a case of pain, but not pain of illness, so that Rabbi Marinus is not problematic... But like a case in which his desire overpowers him, and he desires it greatly. It is like Shevuot 26b, "One who swore not to eat a piece of bread, and was in pain over it [and ate it], what is the law." In such a case it is permitted on Yom Tov, prohibited on Shabbat... And this is clearer than what the Rif wrote.

6. Ramban (13th century Spain), Milchamot Hashem to Rif Shabbat 61a b'dapei Rif א מחור ולא נכון ולא הדעת סובלתו, שלא היו רבותינו מתירין איסור שבות קרוב נמי לאיסור תורה משום תאוות בעלי התאוות שלא מחמת צער חולי וענין אחר, שא"כ עקרת ופרצת גדרן של חכמים ברוב המקומות!...

This is not clear and not correct and the mind cannot accept it, for our masters would not have permitted a rabbinic prohibition, close to a biblical prohibition, for the desires of lustful people, without pain of illness or something else. If that were correct, you would uproot and break through the Sages' fence in many places!...

7. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Orach Chaim 328:4 מכה של חלל אינה צריכה אומד, שאפילו אין שם בקיאים וחולה אינו אומר כלום, עושים לו כל שרגילים לעשות לו בחול; אבל כשיודעים ומכירים באותו חולי שממתין ואין צריד חילול, אסור לחלל עליו אע"פ שהיא מכה של חלל

An internal wound need not be evaluated [to determine whether it is a threat]; even without experts, with the patient saying nothing, we do for him all that we would normally do during the week. But when we know and recognize that it can wait, and desecration is not needed, one may not violate Shabbat for him, even though the wound is internal.

- 8. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 328:16 בירור שלא יתגבר החולי יותר ע"י שנמתין עד הלילה במו"ש Meaning that they know clearly that the illness will not get worse by waiting until night, after Shabbat.
- 9. Rabbi Dr. Avraham Sofer Abraham (20th-21st century Israel), Nishmat Avraham Orach Chaim 328:4:17 ניתוח שנדחה לשבת. אדם שצריך לעבור ניתוח דחוף, אך ניתן גם לדחות את הניתוח ב48-72 שעות כשיש חולים אחרים יותר דחופים לנתח, ואין ההמתנה מוסיפה מאומה לסכנה שכבר קיימת, מה הדין כשזה קורה בשבת ויש אפשרות לנתח אותו מיד, האם חייבים לנתח אותו תוך כדי חילול שבת או אדרבא חייבים לחכות עד מוצאי שבת?

עיין בשו"ע (שכח:ד). וכותב המ"ב:: ר"ל שמכירים בבירור שלא יתגבר החולי יותר ע"י שנמתין עד הלילה במוצאי שבת, עכ"ל. וכ"כ הרש"ש: אם נדע בבירור דנוכל להמתין עד הערב, אז לא נחלל עליו השבת בחינם, עכ"ל.

ושמעתי ממו״ר הגרי״י נויבירט שליט״א שבמקרה כזה שניתן לחכות עד מוצאי שבת ללא כל תוספת סכנה לחולה, אסור לנתח אותו בשבת וימתינו עד מוצאי שרח

A surgery which is pushed off to Shabbat: A person needs an operation urgently, but the surgery could be pushed off 48-72 hours when there are patients with more urgent needs for surgery, and waiting would not add at all to the existing danger, what is the rule when this happens on Shabbat and they could operate immediately? Are they obligated to do the surgery, violating Shabbat, or just the opposite, are they obligated to wait until after Shabbat?

See Shulchan Aruch Orach Chaim 328:4. And the Mishneh Berurah writes: "Meaning, they know clearly that the illness will not get worse by waiting until night, after Shabbat." And so wrote the Rashash: If we know clearly that we could wait until the evening, then we should not violate Shabbat for nothing.

And I heard from my mentor Rabbi Yehoshua Neuwirth that in a case like this, when we could wait until after Shabbat without adding any risk for the patient, one may not operate on Shabbat, and we should wait until after Shabbat.